

Nuorttanaste

»Gæca dam Ibmel labba,
gutte mailme suddo guodda!«

»Son dagai rafhe su ruosa
varai bokte.«

No. 24.

10ad jakkegærdde.

»Nuorttanaste« maksa ovta kruvna jakkoda
gast, blaðde dinggujuvvu juokke poasta-
rappe lutte.

30ad December 1908.

»Nuorttanaste« olgusboatta guovte gærde
manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive
juokke manost.

**Ilolaš ja buristsivneduvvum
ođđajage Hærra siste ja Ibmelest ar-
mo ođđajakkai savvap mi buok
»Nuorttanaste« lakkidi**

Vehaš juovllahistoria.

Go Ibmel su stuora armestes læ
min suovvam juovlaid doallat vel ov-
ta gærde min suddolaš ædnam alde,
de bođi mu jurddagi vehaš čallet juov-
lai birra daihe juovlai historia.

Juovllabasek læk hui boarras.
Mutto dak æi læk algo rajest dollu-
juvvum kristalaš allabassen. Boares
Romast, Grækenlandast ja Ægyptenest
dollujuvvujegje maidai juovlak, mutto
dobbe dollujuvvujegje damditi go bæi-
vaš jorgeti. Juovlak legje dam aige
bæivaš jorgetæme allabasek. I læk
oktage, gutte matta vissesvuodain muit-
talet juovlai algo birra. I oktage die-
de, gi dat vuostamuš læi, gi juovlaid
doalai, daihe goas, gost ja man lakai
dat gævatuvvui. Ige læk oktage, gut-
te vissesvuodain matta cælkket, atte
dat 25ad december læi duottavuodast
Kristusa riegadambæivve. Dat visses-
mættomvuotta boatta dast, atte dak
vuostas kristalažak æi goassege doal-
lam riegadambæivdæsek, si adne dam
viero bakenlažžan, damditi si æi doal-
lam Kristus riegadambæivege. Mutto
go kristalašvuotta læi vuoto ala bæs-
sam, de dat gaddojakko maŋestaga
javkkagođi, ja Kristus riegadambæive
datum bigjui girkolaš iskama vuollai.

Krysostomus čalla jagest 386 m.
K., atte Cyril bisma Julius gaibadusa
mielde darkkelet iskadi Kristus riega-
dam datuma, son muittala bisma dai-
he pave Juliusi, atte dat væstabæle
girkko gukka læi jakkam, atte dat læi
dat 25ad december. Æra girkok ad-
ne fast æra datumid, ja vela min aige

dollek Armenialažak dam 6ad januar
Kristus riegadambæivven. Mutto 4ad
jakkečuode gaskarajest šaddai almake
25ad december nannijuvvut Kristus
riegadambæivven, ja ouddalgo dat jak-
kečuotte loapai, valddujuvvui dat da-
tum Kristus riegadambæivven mæsta
buok našonain.

Gudnejattum redaktøra!

Anom oažžot saje moadde sad-
nai min blaðdai »Nuorttanastai.«
»Nuorttanaste« nr. 22 alde čuožžo ar-
tikel dam bagjelčallag vuolde:

»Ikgo donge særva dasa?«

Dam artikal læm mon lakkam
daggar dovdoin, atte ferttim cælkket
dallanaga: Dat læ aibas riehta arvva-
luvvum. Mon læm ædnag gerdid jur-
dašam okto dam aše harrai, atte oaž-
žot Samegiel blađidi rivtes ouddanæ-
me, ja inge læk goassege ollam man-
ge rivtes ollašutte vuodo ragjai; inge
læk diettam dam, atte læ læmaš mik-
kege servid nuftgočuuvvum »vieljači-
særve.« Mon nanasmattam dam arv-
valusa, atte oažžot bajaranakadet dam
ouddal čallujuvvum »girjesærve« far-
gamus vuoge mielde, ja bijam daid
buristarvvalægje olbinaidi nana cagge
dasa, atte dat hal læ dat buoremus
arvvalus, mi satta arvvaluvvut same-
giela bajaranakadusa harrai daihe Sami
bajasčuvvgitussi. Æp mi damditi ai-
go viggat darogiela duššen dakkat;
dastgo darogielataga mi æp birgge
gostege. Æp mi sate læt samegielain
gieldasariste mōdai mielde nuftgo her-
redstivrast, skuvlastivrast j. n. v.

Mon logam ja addim maidai da-
rogiel avisaid muttom muddoi; mutto
mu halidus læ siskaldasat, atte vare
lifēi samegiella nuft stuores, atte im
darbašifēi ovtage darogiel avisa doallat

dieđo oažžom diti. Gal mon damditi
oapašim ja darbašifēim darogiela jos-
joge Sami dietto — ja girjedietto lifēi
stuores.

Redaktøra lifēi nuft buorre, atte
addaši »Nuorttanaste« bokte bajaran-
gitusa dam birra, atte gosa galgaši
dat rutta sadijuvvut.

Savam buok »Nuorttanaste« lok-
kidi, redaktøri ja mieldeberggidi ilo-
laš, buristsivneduvvum ođđajage ođ-
đa rafhin Hærra siste.

Barsnes pr. Nyborg decemberest 1908.

Mathis Iversen.

Hirbmos likkotesvuotta

Italiast ædnamdoar-
gastusa bokte.

Messina gavpug aibas duššam.
200,000 hægasek manatam.

Dam 28. december kl. 5 aige iđ-
đedest šaddai issoras ædnamdoargastus
Lulle-Italiast erinoamačēt Sicilienste.
Æi dieđe vel riehta, man ollo olbmuk
læk duššam, mutto arvvaluvvu, atte
uccemusat læk 200 duhat mannam a-
galašvutti. Skipak hamanin duššaduv-
vujegja, maidai okta ruošalaš soatte-
skipa vuojoi.

Giddagasain Messinast dakke
fangak moive. Dak olbmuk, gæk vela
legje hægast, batarussi vulgge erit gav-
pugest. Daggar issoras dapatus i læk
læmaš obba dam historjalaš aigest.

Ruđaid læk alggam čoaŋget bir-
ra mailme daidi hættegillajegjidi. Buoc-
cek ja sarjaduvvumak dolvvujuvvu-
jek erit.

Maŋnelgo ædnamdoargastus algi,
gæčēe olbmuk čuđi mielde mærragad-
didi occam diti gagjujume skipai alde.

Mutto fakkistaga bođi okta hirbmos abe barro ja njoalosti enaš oase erit. Sæmmast šaddai mästa sævndjad, arvi maidai nuft mađotomet, atte læi dego æbbarin lifi læikkomen; ædnag sajin algge maidai vistek buollet.

Muttom hotellast, man namma læi trinikria, legje 90 guose, gæk buokak dušše.

Berlinast telegraferijuvvu dam 30. december, atte dak, gæk læk čužžom ja gæččam dam issorasvuoda, muittalek, atte obba Messina haman oroi dego bajasbajeduvvumen, dallego ædnamdoargastus algi. Ja hamanest bagjani dallanaga okta 50 metar allosaš mærračacce-bazze, mi juokkani ja læikkasi gavpuga bagjel, devdi balggaid ja badai visti ja æra dingai bagjel hirbmos famoin ja jottelvuodain, sæmmast doargesti enam hirbmadet, birra buok oroi ædnam bajasbagjaneme ja algi loktanaddat. Vistek ja toarnak algge libaidet, hagjosegje ja vuolasgæčče hirbmos šlamain; dat gullui dego dat buok verremus bajandalkke.

Ædnag čabba garddemak sikke gavpuga siste ja olgobældde javkke aibas, dak gæčče vuolas ja sorbmijegje assid bacatūsai vuollai. Nuft maidai javkai okta hotella, man namma læi Sanderson, gost tuiska kœisar davja lavvi assat. go son Middelabest eli. Teaterak, girkok ja ædnag æra stuora vistek vuolasgæčče dego časkujuvvum oktan manost.

Muttom jottek, gæk legje vadnasin obba gukken mæra alde, muittalek, atte Messina suonjardi čabbat dego pæral, go dat dego balkkestuvvui sukkis, sevndjis suova sisa. Duššadæme čalbmeravkkalœbme sulastatta saggarak doluš Pompei duššadæbmai. Maņemuš telegramak muittalek, atte oktibuok galggek læt duššam 200 duđat olbnu. Arvvaluvvu, atte mæra baddam læ stuoreb duššadæmid dakkam go ædnamdoargastus.

Messina-nuorre læ ožžom æra hame go ouddal. Gadderavdak læk aibas æratuvvam; nuft læ maidai mærabodnin. Fyratoardna læ maidai vuolasgæččam. Jottem dam nuore čađa læ dal hui varalaš.

Italiast læ dat dapatus stuora suoigganæme buktam. Rađđetus læi stuora koastadusain ladnid bigjam Messinanuorrai, ja dat læ jaketatte, atte buok dat koastadæbme læ duššas. Messinanuore čađa læ dabalažat læmaš

stuora jottem. Dam čađa manna dat oanekemus gæidno Indiai ja Egypteni, ja dam nuore čađa jottujuvvu maidai Marseilesi, Genuai ja Neapeli. Mærra olgobæld Messina læ devddujuvvum buok lagan rievde dingain (vrakain,) dobbe dai stuora baroi alde oidnujek farppalak, bojak, likak ja juokke lagan dallodoallam hierggasak.

Rievvarak læk maidai valjet daina baikin, si suoladek ja rievedek buok man njaigga bottek. Daggarak baččujuvujek vuolas soaldatin ja ærain, jos dak gavdnujek suoladæme ja rievedæme.

Dorvotes ja mästa juo aibas alas olbmuk gæčček Messina balggai mielde ja occek sin sogalažaidæsek ja ustebidesek. Čierrom ja luoibmam gullu birra buok.

Go dat likkotesvuotta diettevassi bođi Italiast, de dallanaga gæččalegje olbmuk jottelæmuset væke ožudet dai di hættegillajægje olbmuidi, gæk legje heggi baccam. Rađđetus dallanaga saddi čuode duhat lire dam vuostas hættai. Æreb dam læ rađđetus saddingim 14000 soaldata likkotesvuoda baikkai.

Italia gonagas læ addam 200 duhat lire (okta lire læ 72 øra.) Pave læ addam 100,000 lire, ja kardinalak 200,000 ja læskadronnig 200,000.

Messina gavpugest legje 150 duhat asse. Ješ gavpug læ huksijuvvum ovta goppe birra. Dat læi okta čabba gavpug, balggak legje govddag ja garddemak stuorak. Dat gavpug læ algost bajahuksijuvvum mærrariivvarin jagest 732 ouddal Kristus riegdæme. Dalle dat goččujuvvi Sigdenen. Su dalaš namas oažoi dat jagest 492 ouddal Kristus. Jage 241 rajest ouddal Kr. legje Romalažak dam gavpuga æigadak. Ovta jakkeduhat maņnel joavdai gavpug Saracensalažai gititi (831 maņnel Kr.), ja 1061 botte Nordmannerak ja 1194 Hohenstausearak. Jage 1202 rajest 1713 čuovoi Messina nuftgo obba Sicilien suolodam spanska kravnno. Jagest 1743 manai hirbmos rottodavdda sullo bagjel, dat mieldesvaldi 40 duhat olbnu. Ja de bođi dat stuora cœdnamdoargastus jagest 1783 go bælle gavpuga vistin vuolasnjeiddujuvujegje. 1848 baččujuvvi dat gavpug.

Nuftgo mi dast oaidnep, læ dam gavpuga historia okta gillamušhistoria.

A. Wangberg.

Ænaš oasse »Nuorttanaste« lokkin dovdekk vissa missionjotte A. Wangberga, gutte læ bibalid fievredam daina maņemuš gidain ja gesin Sameædnam vuonain ja maidai duodarbaikin, ja gutte maidai læ sardnedam muttom baikin. Mi læp gieskad vuostaivaldam eust girje, mast son oanekažat muittala su persovnas ja su bargos birra. Dam girje valddep mi »Nuorttanastai,« vai di visudæbbo boattebetet dam olbma birra diettet ja šaddabetet dovddosæbbo sudnji. Son čalla migjidi naft:

»Daggo bokte addam mon dudnji diettet vebaš mu ællemhistoriastam sæmmast go mon maidai muittalam min bibalmiššona algo birra. Mon læm riegdadam dam 26. april. 1867 Espenæsast Senjenest. Dam aramus mannavuottam rajest juo ravkai Hærra mu, ja mon rokkadallim Ibmele, go mon legjim okto. Girkost mannim mon vanhemidam mielde davja. Mon muitam ovta færana, mi dapatuvai, go mon legjim 12 jage boares, dam mon im goassege vajaldatte nuft gukka go mon ælam. Mu jurddagi bođi muttom sodnabæive, atte mon galgasi altari mannat (Hærra ækkedaža navdašet.) Mon legjim gullam, atte pappa læi famo ožžom su basse ammates bælest buok mu suddoi andagassi addet. Muttom siskaldas sođid maņnel mannim mon ovta sodnabæive doargestemin ja sogjalattim čibbidam ja vurddim, atte pappa galgai boattet ja čœavddet mu mu lossa suddonoađest, mi dedi mu oamedovdo nuft hirbmadet; mutto okta vuoras olmai bođi ja savkali mudnji: »Lækgo don konfirmerijuvvum?« Dasa mon dieđostge vastedegjim, atte im mon læm. Ja dallanaga šaddim mon eritdolvuvuvut alma oažokætta papa suddoi andagassi oažžoma. Likkotes stuora suddolaš legjim mon læmaš mannavuoda rajest; dastgo dam baikest, gost mon assim, i gavdnum oktage, gutte mati mu oapestet Kristus lusa (Joh. 1, 42—43.) Dam lakai manai okta oasse mu nuorravuoda agest. Mon ellim doavotaga, ja vimag go mon legjim 20 jage agest, šaddim mon imaslažat doppijuvut Ibmelest mu morranam dilest; mutto mon bæssim æska rafhai Ibmelin ovta duotta jorggalusa, ođđa-

sistriegadæme ja oško bokte Jesus Kristus ala, go mon vuostas gærde mu ællemagestam oktigavnadim muttom friandakkujuvvum Ibmel manai-guim (Gal. 4.) Dam aige rajest oʒʒom mon goččoma Ibmelest olgusvuolget ja sardnedet evangelium buok sivdnadussi. — — — — —

Mon im læm œppegulolaš dam Ibmela goččomi, mutto vulggim okto mailbmai bibalin. ja bibala Ibmel læ gæčos aige barggam mu mielde mieldečuoovo mærkai bokte (Mark. 16, 20.) suddolažai bestujubme ja Ibmel manai apasmattum

Čakčat jagest 1892 mannim mon Franson bibalskuvlai Kristianiast. Mu ošivel læi dalle Kinai vuolget miššonæran. Martha Krogh, gutte dal læ mu akka, maidai valddujuvvui miššonæran, ja maŋnel go moai læime ovta jakkebæle skuvlast Engelandast, naittalčeme moai dain 15ad april 1895 Duluthest Minesotast, Amerkast.

Dam varnotes soade diti, mi læi Kina ja Japan gaskast jagest 1894, æm boattam moai Kinai. Nuftgo dat alelassi læ oidnujuvuvum, atte Hærra gæinok ja jurddagak læk alebuk go olbmu jurddagak, nuftgo albme læ aleb go ænam, nuft bođime maidai moaige fuobmat dam have Es. 55. Sanl. 16, 9; Jer. 10, 23. Ovta valljogasad buristsivdueduvvum barggam aige maŋnel ollo sialoi bestujumin saddi Hærra monno ruoktot Norgi fast. Ja dabe lebme moai læmaš evangelium bargost gæčos aige dam rajest. Mon læm gæččalam muittalet sogalažaidasam ja ustebidasam ja maidai Sameædnam duhatiti, man stuora dingaid Hærra læ dakkam ja dakka su ječas sane mielde.

Sami bibalmišsona algo ja vebaš dam historiast.

Dat viellja, gæn vaimo ala Ibmel bijai bibala viddedet Norga 20 duhat Sami gaski, læi engelas olmai Thomas Golding, gutte læi oapatæjen monnoidi dalle go moai skuvlast manaimo (su skuvlast læk læmaš arvo mielde 50 skandinavialaš miššonæra) ja son læ nufta sin skuvlim. Son bođi persovnalazažat deike Norgi, ja mon jottim su mielde dulkkan dam gæse 1903. Vuost oappaladdaime moai manga gavpuga ja gaddebaikid madden, ja de vulgime moai »Gaskaijabæivaš ædnam« vuostai, vai dat boares čurgudam Ibmela olmai, gutte læi

mæsta 70 jage agest, bæσαι oaidnet daid olmuid, Sabmelažaid, gæid son nu davja læi haledam oaidnet bæssat.

Mon im vajaldatte goassege, moft dat vuoras olmuš čieroi, go son Ivgomuotkest muttom suovastuvvum Samegoattai čagŋali ja dobbe oaidnet bæσαι vebaš Same dilest. Mon fuobmajim damge goađest dam, maid læm davja oaidnam, atte bibal villoi, i duše dam goađest mutto obba dam sidast. Golding logai 5ad Movses girjest 8, 3 stuora njuorasvuđain, mon jorggalim dam nu burist go sättim darogilli. Son addi dasto sikke Ibme-li ja Samedii dam loppadusa, atte son aigo dakkat buok, maid son satta skappom diti ruđaid, vai mon bæsam oastet bibalid ja ođđa testamentaid ja olgusjuokket Sami gaski, maidai vuovdet bællehaddai daidi gæina læ vebaš varre makset dam oudast.

Dam ragjai læp mi vuovddam ja skenkkim 182 Samegiel bibalid ja 172 ođđa testamentaid. Maidai Suomagiel bibalak ja testamentak læk olgusjakkujuvvum čuđi mielde.»

* * *
Sardnedæje A. Wangberg læ maidai Samegiela lokkam Kristiania universitetast K. Nilsen lutte, ja son læ oappam obba burist.

Mi savvap Wangbergi buristsivdnadusa su bargostes ja beivi loapast audogaslai sisamannama dam agalaš vuoinadussi.

Kolera Ruosaædnam.

Juovllavakkost (26. decbr.—1. jan.) doppitalle 112 ja daina jabme 34. olbmu kolerast.

Lensmanne duššam.

Lappe lensmanne Amble læ hævvanam go læi jottemen vadnasin Bergsfjori 3ad juovllabæive.

Likkotesvuoda birra muittaluvvu: Lensman Amble ja okta jieŋŋaabe šip per Hammerfestast læba duššam matke alde Bergsfjorast. Aššen dasa arvvaluvvu læt fakka bieggaroassa, go dalkke muđoi læi buorre. Amble lika i læk gavdnum, mutto šippera lika gal gavdnuu goalva alde. Amble læi dušše 35 jage boares ja guđi aka, mutto i oktage manna.

Darogiel blađek

muittalek dal ollo likkotesvuoda birra, mak læk daina maŋemusta aigin dapa-tuvvam duom dam lakai. Ollo ski-

pak ja dampak læk billasuvvam ja duššam daid hirbmos garradalki gæčeld, mak læk læmaš.

Gillajegjidi

Hr. Johs. T. Hansen Bergen!

Maŋnelgo læm adnam dam elektrisk boakan, mon oʒʒom Dist, læm mon mærkasam bæivalazažat buorranæme, mutto datom ovta stuoreb. Mon im sate, nuftgo datošim, sardnot mu dutavašvuottam boakan buoredæme birra.

Overretssagfører R. Thoresen, Bergen.

Mon læm 2 jage gillam bahas davdast, guovte gærde opererijuvvum ja gillam ollo bakčasa. I mikkege væketam. dađebahabut værraam, dassago mon gavnadim hr Johs. T. Hansenin, Bergenest, gæsa mon su stuora væke oudast læm velgolaš duodaštet mu gitosam ja fallat buccidi ja gillajegjidi dam buoremusat.

O. J. Larsen Absalon Beyersgd. 29 Bergen.

Hr. Johs. T. Hansen, Ber en!

Dal, go mon læm adnam appareta 4 vakko, matam mon addet čuovvovaš bajasčuvvgitusa: Buorranæbme læ dovddum buorren, bakčasak javkkek oanekas aige adnem gæčest. Dat læ mannam dabalažat oudast buorranemin. Mon gillajim davja čovjevabakčasin ja læsmest, mak dal læk javkkam.

Torger K. Bøe, Sørbo pr. Stavauger.

Bottanæmek, bahas čovjevadok, gæsatagak, bakčasak, læsbme lađdasin, gulotesvuotta ja šuvvam beljin, hæjos oavve, buoreduvvujek dallanaga mu dovdos, buorre apparatai bokte. Bræva 85 øra frimærkaiguim saddijuvvu munji Johs. T. Hansen, Bergen.

Maidai Ruotarikast

læ ædnamdoargastus læmaš muttom baikin Ođđabæive-ruota dovddoi kl. 10 aige ækkedest obba doargesstæmen ænam soames sajin, nuft atte glasak skilaidegje ja bokte bajas oadde olbmuid.

Guokta smava ganda hævvanœiga go læiga šoisastæmen.

Guokta gandača, nubbe 9 ja nubbe 11 jage boares, hævvanœiga gieskad madden muttom laddoi. Likak gavdnujegje bæive maŋnel.

Sokkar læ halbbom.

4ad januar rajest læ sokkarhadde 10 øra kilo ala vuollanam, maidai cacao ost ja chocoladast læ hadde vuollanam 20 øra juokke kilo ala.

Ruttasaddijubme Amerikast

deike Norgi juovlaidi læi arvo mielde 1 miljon kruvna dam ektoi go dibma læi 1,250,000 kruvna.

Frankrika præsidenta Fallieres

læi juovlai aige rokkataddam muttom olbmast, gutte, go son arresterijuvvui, gavnatuvvui muttomšlai særve latton.

„Nuorttanaste“

orosta dam nummar rajest boattemest daidi, gæk æi læk maksam dam jakkegarde (1908) oudast. Damditi manna poastarappe lusa ja mavse blaðe oudast, amas gaskalduvvat. Dat lifæi buorre, jos min rakis doallek muiðsegje, atte blaðest læk maidai ædnag olgusgolok, ja gal di ječa arvvedepet, jos blaðde galgga čuožžot ja sattet olgusboatet, de dat fertte oazžot doallin dam, maid si læk velgolažak.

Dam nummar mielde čuvvok rekegak buokaidi, gæk æi læk maksam 1908 ja dai oudeb jagi oudast. Dat heivve nuft vuokkaset doallidi, daðemielde go rekegak læk, saddet dam sëmna rekeg, go maksujuvvu, oktanaga ruðauguim »Nuorttanaste« ekspedišoni ja mœrkaset dam sëmna bapar ala, man ollo čuovvo mielde. Dam sëmna rekeg nubbe sidost læ dinggomseddal, nuft atte dat heivve burist doallidi dinggot blaðe fast boatte jakkai 1909.

Oskaldas rakisyuotta.

Parisast læ gieskad jabmam okta boares nisson, gutte 50 jage læ assam gasko dam fina gavpuga, mutto i læk goassege guovllalam glasa čaða olgus balgga ala, ige læk dam aigest i jienage olggomailmest sisaluoitam.

50 jage dastouddal doalai dat nisson hæjaid, son dalle i læm vela dævddam 20 jage. Mutto dimo mañnel go læi vihatuvvum, jami su boadnja fakkistaga vaibmovigest. Go dat nuorra nisson ruoktot macai havde lutte, gaibedi son, atte buok su vistevsak ja glasek galgge dappujuvvut, ja atte i oktage olmuš dam bæive rajest galggam sisaluittujuvvut su lanjaidi. Daid balvvalægjid, gæk su lutte dalle legje, oazoi son bissot; mutto son gaibedi sist dam loppadusa, atte si æi galggam ovtage vierrasa sisaluoitett æige ovtage sane jienadet su gullot. Ja dam akedes ællema eli son 50 jage su sidastes, gost son alo vilggis silkebiktasa guddi nuftgo dam bæive go son læskan baci.

Muttom bæive dast gieskad oidne grannak atte glasek rappasegje vuostas gærde 50 jagest, ja balvvalægjek algge hænggot glasidi ja uvsaidi čappis line. De arvvedegje olbmuk, atte dal læ dat fruvva jabmam.

Son jami alma maidege dieðekætta dast, mi su birra daptuvai. Son

i diettam maidege dam tuiska-franska soaðest, i maidege republika sisabuktema birra, i Dreyfusaše birra, ige maidege dast, mi daina mañeb aigin læ daptuvvam Frankrikast ja olgobælde.

Gonagaslaš addaldagak.

Gonagas Haakon læ, nuftgo »Morgenposten« i muittaluvvu, saddim juokke dalve addaldagai læskaidi, gæid boadnjaid mærra læ valddam.

Juovlla-mænnodemek.

Muittaluvvu, atte juovllaruottabæive læk 39 suollaga dakkam suolavuodaid. Vuostas juovllabæive 7, nubbe bæive 6 ja nubbe bæive ija 4 vœrredago.

Sëmna aige læk 7 olbmuk arres-terijuvvum baha dagoi diti.

Jugišvuoda arresti šadde bigjujuvut 39 olbma ja 2 nissona juovllaruota, vuostas juovllabæive 22 olbma ja nubbe bæive 20 olbma ja 1 nisson. Gal dat dak olbmuk dam ansašegjege, go vela daid alemus allabasiaige i galga dam maðe rivtes ællem læt, atte bæasašegje erit giddagas-ællemest.

Poasta ædnagyuotta juovlai aige.

Juovllaruottabæive ja 2be juovllabæive sadijuvvejge Kristianiast 720000 bræva, ænemus oasse juovllakoartak, dam ektoi go dibma 660,000. Sorterimbarggo (sierračuolddet) bisti čaða uccajuovllaruottabæive gidda gaskaigji. Ænemus oasse manai sorteremi juovllaruottabæive iððedest kl. 6 rajest gid- da læs juovllabæive mañnelgaskabæivvai, ja fast kl. 4 rajest mañnelgaskabæive oroskætta gidda kl. 3 ragjai mañnelgaskaija, ouddalgo gergge erit-čuolddemest. Fast kl. 5 iððedest 2be juovllabæive alggujuvvi, nuft atte agjanegje gidda lakka gaskabæivvai. Eritčuolddemi darbašuvvujek dušše harjanam olbmuk — ja si ferttijek čuožžot gæčos jandura.

Skuolffe malleritost.

Muttom giettaduogjar madden aicai ječas vieso lakka ovta skuolfe, mi čökkai aide alde. Son doppi su bissos ja bači dam, mutto i dæivvam. Lodde girddeli geidnosis ja sæivoi muttom skorstena ala muttom vieso alde. Bač-če sadi dam njæigga ovta luoda, nuft atte dat gaččai rœra raige sisa. Go son dasto manai vieso sisa occam diti dan, gavnadi son muttom galggoin, gutte čuožoi malleruito baldast ja fai- poi mallefierroin ja suorgganam mæsta bœllejamas. Skuolffe læi namalassi

gaččam uvna sisa ja bænta malleruittoi.

Læge varrogas smava manai ja viessospiriguim.

Muttom engelas doavter varre čajetet stuoreb varrogasvuoda manai, bædnag ja gato vuostai.

Dat njoammom, mi boatta manaidi, šadde davjeb, go mi gaddep, bædnagest ja gatost, mak dukkoraddek manaiguim ja orrok sëmna lanjain, gost læ borramušgalvvo, ja gaskotagai oððek maidai sëmna lanjain go olbmuk. Dat mañemuš læ erinoamaš varalaš. I goassege galgaši luit- tujuvvut gatto daihe bæna goarjadet sofai daihe guoddai alde, mak adnujuvujek smava manaidi. Æige maidai galgaši dak oazžot lobe sëmna lanjaidi, gost manak raivvok guolbe mielde. Dak sustek daid muoðoid ja gessek sisasek njoammo rakkanusaid, maid dak smavvak, gæk meššek birra lanja sin vuogesek mielde, ožžuk davda alggon.

Ja gievkanest dak æi ainase galgaši orrot.

Frankrika oaiivvegavpugest

Parisast læ juovlai aige læmaš daggargarra buolaš, atte manga olbmuk læk hægasek massam.

2000 kruvna »boalddamuššan.«

Muttom dača-amerikanalaš, gutte boði Amarikast ruoktot juovlaidi, boði dam jurddagi, atte vurkkit 2000 kruvna oammani ječas orromlanjastes, go ješ manai olgus gavpugi ovta mokke ja doavoi, atte dat læi dat buoremus sagje čiekkat ruðaid. Go son oanekaš aige gæčest boði sidi, bakkani son beljin, go boði gullat, atte nieidda læi cakketa dola oabmani. Dak 2000 kruvna diettalas bulle duššen.

Muttom olbmast madden

suoladegje suollagak ovta lommagirje, mi sistesdoalai 595 kruvna.

Girdde-olmuš.

Manga dinga olbmuk smittek. Maidai girddemnašinaid ja soajaid, maiguim olbmuk girddes, læk smiettam. Okta franskalaš, Wright, læ gieskad girddam ovta dimost ja 54 minutast 98 kilometar; mutto fertti njiegjat vuolas go buolaš læi.

»Nuorttanaste« čalle, prentejægje ja olgusadde læ G. F. Lund Sigerfjord, Vesteraalen.